

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
 Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELTÖLTŐ SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések Aranybáty szerint.

Dolgozó hadsereg.

Nem olyan régen volt, emlékezhetünk mindnyájan a vasuti sztrájk néhány napjára. Ez a pár nap érdekes képét adta a közvélemény formálódásának.

Az első nap a lelkesedés volt. A közönség tapsolt a vasutasoknak, akik olyan impozáns módon és erélyesen tudtak nyomtatékat adni követeléseiknek. A második nap a kíváncsiság lett: nagy sokaság tolongott az indóházak körül, nézve a nyugodtan piheű mozdonyokat, vasuti kocsiakat. Harmadnap már észrevették, mennyi kárt okozott a sztrájk az egyeseknek, egyre több visszhangra talált az utközben megrekedt utasok, az áruikat hiába váró kereskedők haragja, mikor pedig berobogott a vasuti és táviró ezred katonái által vezetett első vonat, a közönség riadó tapsa és éljenzése fogadta.

Ez volt az első, szívből fakadt taps és éljenzés, amely a közös hadseregnek pár száz esztendő óta jutott.

A második tapsot most érdemlik ki Budapesten, a gázgyári sztrájk alkalmával.

Merőben hatalmi kérdések miatt, néhány, a háttérben settenkedő sötét firma felbujtására sztrájkba léptek a budapesti gázgyári munkások akkor, amikor az igazgatóság fizetéseiket összesen évi hatszázezer koronával emelte. Nem szívesen léptek a sztrájk terére, nem meggyőződésből ütöttek vissza arra a kézre, mely jót tett nekik; ezt el kell ismernünk. Amit tettek, a vezérek, élősi fráterek, munkától irtózó szájhősök terrorizálására tették; hanem azért a dolog veleje mégis az, hogy mikor méltányos követeléseiket teljesítették, akkor voltak készek megakasztani Magyarország fővárosának világítását, lehetlenné tenni száz- és százezer embernek a kenyérkeresetet, megfosztani kereseteiktől ezer és ezer munkástestvérüket — csak azért, hogy megmutassák, ki

az ur a budapesti gázgyárban: az igazgatóság, vagy Jancsó Károly nyugalmazott vármegyei aljegyző, jelenleg szaktitkár?

Bizony nem tudni, hova fordul a küzdelem, ha nincs készen az utász katonaság, mely egyszerre beállott a sztrájkoló munkások helyére és legteljesebb megelégedésre folytatja azok munkáját.

A nemzetközi szociáldemokraták programjában benne van az antimilitarizmus. Valóban, ha az ember elgondolja, hány milliót dob ki minden állam a hadseregbe, mennyi fiatal munkaerőt kötnek le évről-évre a kaszárnyák, hány derék ifju egészségét, sőt életét ragadja magával békében is a hadi készütség: lehetetlen, hogy az emberben némi antimilitarista hajlamok ne fakadjanak. Hozzájárul nálunk a nemzeti szempont is, mely egyenesen a magyarság megalázását látja az idegen nyelvű, idegen tisztikarral betetözött hadseregben.

De ime, antimilitarista szakszervezetek maguk adják a legjobb érvet a hadsereg fenntartása mellett.

A hadsereg hivatása: a nemzetnek, mindnyájunknak védelme a jogtalan, erőszakos támadások ellen. Eddig ezeket a támadásokat a határon túlról vértük. Most a határon belül az ellenség. Eddig fegyverrel törtek ellenünk s fegyvert kellett szembeállítani. Most a támadónak eszköze a dologkerülés, a munkaeszközök szétrombolása s a mivel védekeznünk kell, az a munka, a helytálló, férfias munka.

Budapesten a dologkerülőkkel szemben egyszerre odaáll a dolgozó hadsereg s a diadal biztos tudatával veszi fel a küzdelmet a munka terén.

Lehetetlen e jelenség mellett szó nélkül elhaladni.

Ma már az európai hadseregeknek belátható időn belül nem lesz alkalmuk a harcmezőn kimutatni értékességüket. Tegyük hozzá: hála Istennek. De ime, új tér nyílt meg a had-

seregek előtt: a belső ellenségek elleni békés védekezés. Véres harcterek babérja helyett a vértelen küzdelmek cserfakoszorúja. A munka terén kell megvédeni a dolgozó társadalmat s erre egy fegyver van: a munka.

Számot kell ezzel vetnie annak a hadseregnek, mely immár nem zsoldos csapat, hanem néphadsereg. Ha mindenki katona, akkor védjen is meg ez a katonaság minden dolgozni kívánó polgárt. El a fölösleges parádékkal! Háborus időt élünk s a táborban nem szoktak „marscheins“-t gyakorolni. A lélekölő, ostoba, délutáni kaszárnyai időlopások helyett, a melyek céltalanságánál csak nevetségességük nagyobb, tessék azoknak a tetterős, fürge fiatal embereknek módot adni a további tanulásra. Kinek egy, kinek más mesterségre vagy ügyességre van hajlama; nyerjen ebben kiképzést. Dél előtt legyen fegyveres katona, délután munkás katona. Dél előtt készüljön a külső, délután a belső ellenség elleni küzdelemre. Akkor az a most oly céltalannul eltékozolt, drága három esztendő nem lesz elfecsérelt idő, hanem gyarapodása az egyének is, a nemzetnek is. A fiatal embert a katonaság elő fogja készíteni a legnagyobb küzdelme: az életre s olyan fegyvert ad kezébe, amelyet soha el nem ejt: a kenyérkereső tudást. A nemzet pedig óriásit erősödik, mikor válságos időkben nemcsak a kardra, hanem a kalapácsra és a kaszára is büszkén üthet hadserege minden, nyílt, vagy lapangó ellenséggel szemben.

Katholikus Népszövetség. Vasárnap délután nagy népszövetségi értekezlet volt Jánosalmán. A népszövetség iránti lelkesedés nőttön nő. Az értekezleten Tóth István és Horváth Gyula káplánok beszéltek. A beszédek hatása alatt nagyon sokan beiratkoztak, pedig ez az értekezlet inkább csak a népszövetség nemes céljainak szűkebb körben leendő megismertetését tűzte ki célul maga elé. Különösen kiemelendő, hogy most a munkaidőben is mily számosan jelentek meg. A munkaidő végeztével nagy nyilvános népgyűlés lesz.

1908. július hó 12-én, vasárnap d. u. 6 órakor **Football Mérkőzés lesz**
 a Zombori-uti pályán

a Ferencvárosi Torna-Klub (Magyarország legjobb csapata) és a „Bácska“ Szabadkai Atletikai Klub között.

HELYÁRAK: Ülőhely 1 korona. Állóhely 40 fillér. Diákjegy 20 fillér.

Fedett ülések.

Villamos közlekedés.

A csodarabbik Eldorádója.

Magyarország elzsidósodásának egyik fényes bizonyítéka a csodarabbik. Ez a válfaja a zsidófajnak különös privilégiumnak örvend a magyar zsidósajtóban, ami, sajna, ma még a magyar sajtónak negyötöd részét képezi, s amiből megmagyarázható a csodarabbik büntetlen magasztalása és még büntetlenebb népszarolása.

Ha valamely szélhámos, katolikus papnak öltözve járja be az országot, mi, kath. hírlapírók vagyunk az elsők, akik figyelmeztetjük a népet, hogy meg ne csalassa magát. Hanem a zsidó sajtó ennek dacára is rendszeresen arra használja fel az alkalmat, hogy ismét kifejezést adhasson a katolicizmus iránt érzett galád gyűlöletének. Előhozakodik felvilágosodottsággal, s tudja az ég még mivel, s a szélhámos szerepléséből a katolicizmusra von le gaz, hazug következtetéseket.

Amde ha valamely magyar városban csodarabbi úti föl tanyáját — és sajnos ma Magyarországon sok ilyen város van — aki a pajesztes Galiciából jött hozzánk, hogy könnyen hívők koronáival tömve meg a zsebet, szaporítsa az alliance izraelita vagyonát, akkor a következő hírek jelennek meg a zsidó ujságokban.

„Egy csodarabbi és gondolatolvasó tartózkodik jelenleg városunkban. (Ezután következik utca, házszám, ajtószám, ne hogy meg ne találják a csodarabbit.) Csak pár napig található. A rabbi megmondja minden hozzáfordulónak a nevét, társadalmi állását, multját, jelenét, s a jövőre nézve bölcs tanácsot ad s bárkinek megmondja a gondolatát s a mi a gondolatát elfoglalja, arra nézve a legjobb utmutatást adja. A csoda ember évekként elzött már járt városunkban, s a közönségben a legnagyobb bámulatot és csodálatot keltette. El ne mulassza senki ezen csodaembert felkeresni. Ezen csodaember nagy talmudista, kabalista, chreman-tista és pszichológiai tudományok tudora, található reggel 8 órától este 8 óráig.“

Es ez ellen a világszalás ellen nem szólalna föl a sajtó, a rendőrség sehol meg nem mer mukkanni, a felvilágosodott, zsidó filozófiát hirdető társadalmi tudományi körök torreadorai hallgatnak a füben, mert hiszen fajtársról, rokonlélekről van szó.

Ha egy katolikus pap nyilvános gyűlésen vallásunk szent dogmáiról mer beszélni, összeröffen a zsidóság, rőfög sötétségről, segítségül hív kir. ügyészt, uszítja, mint kutyákat vörös demokratákat.

Hanem a csodarabbi az más! Az zsidó, az rokonlélek, az csalhat az elzsidósított közvélemény köpenye alatt!

Es mondja még valaki, hogy Magyarországon nem kell a zsidósítás ellen védekezni!

Iskolatemetés Bezdánban.

— Saját tudósítónktól. —

Meghúzták a tiz bezdáni községi iskola és a községi ovoda fölött is a lélekharangot július hó 5-dikén. A községi képviselőtestület 22 szavazattal 9 ellenében kimondotta a községi iskolák államosítását. Nem üdvözöljük ugyan semmiképen a jelen idők és a pozitív, alapvető hit nélkül való fölfogás ezen modern vivmányát, tudniillik az iskolák államosítását, de viszont a bezdáni községi iskolák fölött sincs mit sajnálkoznunk.

Merész hasonlattal élek, — de igaz. Ami ma Magyarország küzdelmének, de sőt a nagy világ forrongásának képe, az játszódott le kis kiadásban, július 5-én a képviselőtestületi gyűlésen a bezdáni községében.

Ha katolikus ügyről van szó, akkor azok, kik különben egymásnak ellenségei összefognak s akár az ördöggel is szövetkeznek a katolikus ügy letörésére. Bezdánban is egyesültek a megkeresztelt „katolikus“ vezér(!) emberek, protestáns és zsidó férfiak. Tiszta katolikus községben ezek intézik és irányítják az iskola ügyét, mely elsősorban hivatalos volna a katolikus szülők gyermekeit katolikus alapon nevelni és oktatni. Ugyan mit szólna a zsidó felekezet, ha a

katolikusok intéznék az ő zsidófelekezeti iskolájuk ügyeit?

Az államosító „katolikusok“ egyike ívet íratott alá, mely már az államosítás kérelmezését tartalmazta. Mézes madzag sem hiányzott, mert ígérve lőn, hogy lesz polgári iskola, meg hogy az állam fizeti ezentul az összes fentartási költségeket. Hasztalan volt minden fölvilágosítás. A pénzbeli könnyítés minden érvet halomra döntött.

Hiába vette fel magán a képviselőtestületi gyűlésen nagys. Meszner apát-plébános ur is, a küzdelmet az államosítás ellen s emelte ki meggyőző hangon, az államosítás káros hatását. Hiába hozta föl, hogy 30 évvel előbb, mikor az iskolák községiiek lettek, az izraeliták emellett voltak, de nem sokára reá azután az ő egy zsidóiskolájukat, zsidó felekezetiévé tették, s ebbe akkor a katolikusok beleegyeztek. Ennek alapján emelt fölveti fel a kérdést, akarják-e a jelenlevő izraeliták az államosítást vagy nem. Ha akarják és azt szükségesnek tartják a többi iskolákra ugy ez az akarat és szükségesség főforog az ő egy zsidó felekezeti iskolájukra is, ha pedig nem akarják akkor viseltessenek legalább annyi loyaltással velünk szemben, hogy a mi iskoláink ellen se szavazzák meg az államosítást. De ez a világos logika is már csak hasztalan volt! Rachrach Lajos kivételével a többi izraelita tag: mind „igen“-nel szavazott az államosításra! Ilyen jóakaróink nekünk a zsidók?! Az államosító gyászlovagok között, — akiknek neveit alább közlöm, — voltak másodsorban: megkeresztelt „katolikus“ urak is. Nem akarom egyiküket másikat bevalott szabadkőmivesekhez hasonlítani, de tény, hogy a pozitív hitet és a gyakorlati keresztény életet mindenképen nélkülözik. Harmadsorban volt néhány félrevezetett iparos és elámitott polgár, kiket az az ígérlet vitt lépre, hogy lesz polgári iskola; hogy az állam épít és az adja a költséget s hogy a község megszabadul a tehertől. Hát kinek nem lehetne ily arany ígéretekkel a szemét bekötni?!

Ebből az alkalomból talán nem lesz fölösleges arra utalni, mire kell figyelmet fordítani a katolikus iskola ügy védelme alkalmával. 1. Az államosításnál: föltétlen, korlátlan, teljhatalmu ur az állam. 2. A község veszít minden jogot, minden befolyást és irányítást, polgárainak legszentebb ügyében: a gyermeknevelésben.

Tanítóit az állam nevezi ki a saját tetszése szerint, ha akarja a község, ha nem akarja! Lehet azután az a kinevezett tanító bárminő felekezeti is.

Igaz, azt kötötték ki itt Bezdánban, egy képviselő fölszólamlására, hogy csak úgy fogadják el az államosítást, ha az állam arra kötelezi magát, hogy csak csak katolikus tanítót nevez majd ki! S ha meg lesz ez az ígérlet, vajjon ki nyujt biztosítékot, hogy ugy is lesz?! Nincs ott Horgos, Dunabogdány példája?!...

3. Hangsúlyozni kell, hogy a költség és terhek viselése, az iskolai épületek fentartása, iskolai berendezése, a tanítók fizetése stb. ép ugy a községet éri és illeti, mint azelőtt. Az állam föltétlen ur; az iskolák építését egyszerűen elrendeli, s ha a község erre hajlandóságot nem mutat, a község terhére egyszerűen épített; mert hát az állam az ur; a községnek minden joga, beszólása és rendelkezése megszűnt, de fizetnie kell. Keserű kenyér továbbá az a segélykép nyujtott pénz, melyet az állam ad pl. építkezésre, berendezésre... Utolsó fillérig kamatostul visszaköveteli azt; ha a szegény nép a teherviselésbe majd belé is szakad! Itt van pl. Monostorszeg, Dunabogdány stb.

Az államosítás ellen szavaztak: Nagyságos Meszner István apát, Rang János, Schön István, Lovas Simon, Sánta István, Szloboda István, Horváth Sándor, Csapó Ferenc, Flesz Jakab.

Az államosítás mellett ezek: Bosnyák János községi jegyző, Faddi Ferenc, Tavasi Lajos, Bosnyák Ferenc, Jámbor Béla, Turkovics András, Blaskó Sándor, Schilling István, Braun János, Kuzmán Miklós, Türr Jenő, Kalinka János, Stefán János, Szabadi

Antal, Jankovics János, Loschitz Károly, Loschitz Lajos, Csirszka Konrad, Bachrach Henrik, Spitzer Jakab, Loschitz Alajos, dr. Gál Dávid.

Egyébként az államosítás semmiképen sem népünk közóhaja! Azért is a legközelebb megtartandó kath. népszövetségi gyűlésen egy szívvel-lélekkel ezrével protestálunk ellene!

Engedje meg tisztelt olvasó, hogy e helyütt tudósításunkhoz néhány nagyon megszívlelendő megjegyzést fűzzek.

Ha a néptől függött volna az államosítás ugy száz és száz szótöbbséggel leszavazta volna azt s helyébe inkább kimondotta volna azoknak katolikus iskolákká történendő átváltoztatását. Ha a vasárnapi népszövetségi ülés elé merte volna valaki ezt az ügyet terjeszteni, biztosan rajta vesztett volna. — Tanuljanak e szomorú esetből a nép hivatott vezetői: a papok és a tanítók. Ovják a népet, gyűjtsék és szervezzék a népszövetségbe, hogy mindig csak a nép érdekeit gondozó emberek jussanak a község ügyei intézésének a helyére.

Meg vagyok győződve, hogy ha legalább pár évvel előbb meg lett volna alakítva Bezdánban a Katolikus Népszövetség, ugy az államosítás semmi esetre sem ment volna keresztül. Mert így a nép résen állna s csak a maga embereit választaná meg.

Tanuljunk tehát és álljunk sorompóba. Mert egyedül az összetartás hiánya és a szervezatlenség a mai csatavesztésünk oka.

Felkérjük tudósítóinkat és mindazokat, akik lapunkkal levélileg óhajtanak érintkezni, hogy ezentul lapunknak szánt leveleiket így címezzék

**SZÖVETKEZETI NYOMDA
és
HIRLAPKIADÓ VÁLLALAT
SZABADKA.**

HIREK.

Tájékoztató.

Július 19. A műpártolók körének működő előadása az Erzsébet-szobor-alap javára a Kath. Legényegylet disztermében. Utánna tánc.

— **Konkurzus.** A f. hó 2-án Oexcelentiája az érsek ur elnöklété alatt tartott főszentszéki ülésen volt az érseki papnevelő intézetekbe való fölvétel. A 36 pályázó kötheológiára fölvették Bischof István, Kone Dezső, Kladek Jenő (szabadkai) és Talcsik József érettségizett ifjakat. A hatodik gimn. osztályba fölvették: Nagy Béla Jászberényről, Recskó András Zentáról. Az ötödik osztályra: Erdélyi András, Held Jakab, Iván János, Kockás József Aradról, Kovács Gáspár Bajáról, Máhr Jakab Szegedről, Major János Szabadkáról, Negele József, Orosz János, Tittl György, Tóth Mihály Kecskemétről, Teész Imre Budapestről és Vukovics István. A kisszemmináriumból ugyancsak 9 növendék távozott s így csak 9 hely üresedett meg, de oexcellentiája a nagy paphiányra való tekintettel 6 növendéket saját költségére vett föl.

— **A szabadkai Dalegyesület** f. hó 4-én tartotta meg szokásos nyári táncmulatságát Palicson. A táncmulatságot hangverseny előzte meg. Kepes Flóra urleány a zenede tanárnőjének szíves közreműködésével, ki Liszt F. „Valse impromptu“-jet és Seiting „Loreley“ c. előadási darabját játszotta precíz, színes és poetikus fölfogással. A dalárda bevezetésékepen Mozart „Himmusát“ adta elő a fönséges szép darabnak kongeniális értelmezésével. Utánna Beethoven zongora nyitányát hallottuk Lányi Ernő (zongora), Klazsik Lehel (hegedű) és Ploner Antal (cello) szép, összevágó előadásában. A dalárda még 3 számmal szerepelt. Lelim Palugren két dalával u. m. Bölcső dal és a tengerész a szénégetők között c. műdalával különösen az előbbi végtelen finom, halk pianissimóival, szindus értelmezésével poe-

tikus hatást keltett. Befejező szám Lányi hatalmas Petőfije volt, mely az egész közönséget magával ragadta gyújtó lelkes előadásával. A hangversenyen s az ezt követő táncmulatságon ott láttuk városunk intelligenciájának színét javát. Reggeli 4 óra volt már, mikor a szép, minden ízében sikerült mulatságnak vége szakadt.

— **Gazdasági munkásházák a Bácskában.** A munkásházáról hozott törvény életbelépte óta a törvényhatóságok körében élénk érdeklődés mutatkozik az iránt a szociális jelentőségű ügy iránt, hogy a gazdasági munkásoknak oly vidékeken, ahol a telekszerzés lehetetlen, a munkások házai olcsó fizetési feltételekkel felépíttessenek. Ujabban Zombor szabad királyi város 100.000 korona költségen felvételét határozta el, melyből 50 gazdasági munkáscsaládnak saját házlékát fölépíti. Ugyancsak Kishegyes községe is jelentette a földművelésügyi miniszternek, hogy 40 munkás család részére munkásház építését határozta el. Darányi földművelésügyi miniszter leiratot intézett Bács-Bodrog vármegyéhez, melyben tudatta, hogy ugy Zombor városának, mint Kishegyes községének a munkásházakra felvett költségen évi kamatainak enyhítéséhez, valameddig a költségen fennál, 2 százalékkal járul. A munkásházák építése mindkét helyen még az ősszel megkezdődik.

— **A vármegyei iparkilátásnak** bruttó bevétele 16930 korona 11 fillér volt. A kiadások levonása után maradt tiszta jövedelem 8500 korona. Ezen összeget egy az ősszel megüvítendő női ipariskola céljaira fogják fordítani.

— **Az ideai nagy hadgyakorlatok.** Az ideai magyarországi hadgyakorlatok szeptember 14-én kezdődnek és szeptember 18-án érnek véget. Az ideai hadgyakorlatok az összevont csapatok tömegét illetőleg — tíz gyalog- és két lovascsapathadosztály, körülbelül 130 zászlóaljjal, 30 lovasszázaddal stb. — jóval túlszámolja az előző évi manővereket. A csapatok létszámakerek 100.000 főből fog állani. Amennyiben a hadgyakorlat színhelyének területi viszonyai megengedik, az idein nagyobb lovashadtestek is akcióba lépnek.

— **Jeges orkán.** Jánoshalmi tudósítónk írja: Oriási szélviharral jégeső pusztított nálunk. Ilyen viharra éltesebb emberek is alig emlékeznek. Az orkán fákat csavart ki tövestől, a legizmosabb fákat derékon törte ketté, házakat rongált meg. A jégeső meg elverte a határ jó részét, sok ember reményét téve tönkre. A legnagyobb kárt a szőlőkben és a gyümölcsfákban tette az orkán.

— **A Sztantics-malom új társa.** A Sztantics-féle gőzmalomnak új társtulajdonosa van. Az új tulajdonos Tumbász Marián, aki Sztantics Lajossal már meg is kötötte a szerződést. A gőzmalom már a legközelebb megkezdí üzemét.

— **Mulatság.** Az Ujvidéki Függetlenség Kőr folyó évi július hó 12-én vasárnap délután a polgári lövölde helyiségében sétatangversennyel kapcsolatosan nyári mulatságot rendez.

— **Nagy tűz.** Zomborból írják, hogy szombatról vasárnapra virradó éjszaka Liliomos községben nagy tűz pusztított. Huszonöt ház égett le. A tüzet csak vasárnap reggel 9 órakor bírták eloltani. A kár nagy. Hogy a tüzet nem bírták hamarabb eloltani, annak oka a nagy szárazság és vízhiány volt.

— **Öngyilkos iparostanonc.** Gaál Péter, a márványipar részvénytársaság tanonca tegnap délután a városi erdőben forgópisztolyból többször a mellébe lött. Öngyilkosságának oka, saját vallomása szerint, a szülőitől való félelem volt. A fiu ugyanis rosszul viselte magát, s tanítómeszterei ezért azzal fenyegették meg, hogy a szolgálatból elbocsátják. A mentők még élve szállították a kórházba, ahol ma sebeiben meghalt.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.“

Halál a vasuti sineken.

Egy hetven éves öregasszony lelte tegnap este halálát a vasuti teherpályaudvaron. A vasuti kocsik ölték meg. Amint azonban a vizsgálat kiderítette, a szerencsétlenségnek az oka csakis önmaga volt. Az esetről szóló tudósításunk a következő:

Ozv. Vig Jánosné tegnap este 7 órakor a teherpálya udvar azon részén bámészkodott, ahol a gurító, vagyis azon sinpár fekszik, ahonnan rendezés közben a kocsikat a sinpárokra lökik s a magasabb helyről tolatás nélkül gurulnak rendeltetési helyükre.

Az öreg asszony a gurító sinpárja között állt s azt nézte, mint hagyja el a Szegegre induló vonat a pálya udvart. Ugyanekkor a gurítóra három kocsit löktek. A vasuti alkalmazottak idejében meglátták a bámészkodó öregasszonyt s kiabálva figyelmeztették, állna félre. Az asszony mozdulatlan maradt.

A vasuti kocsik egyre gyorsabban gurultak a sineken az asszony felé. A vasuti alkalmazottak a veszedelem láttára örült versenytüfatást rendeztek a kocsikkal, miközben torkuk szakadtából kiabáltak Vignére, aki azonban mozdulatlanul bámulta az állomásról kirobogó vonatot.

Egy perc, fél perc, néhány pillanat csak s a kocsik elütötték a szerencsétlen nőt, aki a sineken keresztbe esett s a kerekek mindkét lábszárát ketté vágták. Azonnal telefonáltak a mentőkért, akik a szerencsétlen nőt a kórházba akarták szállítani, de még mielőtt kiértek volna vele a kórházba, kiszenyedett.

SPORT.

— **A Ferencvárosi Torna Club football csapata Szabadkán.** Sikerült a „Bácska Szabadkai Athletikai Klubnak“ nagy áldozatok árán Magyarország legjobb football csapatát egy mérkőzésre lehozni.

A match július 12-én vasárnap délután hat órakor a Zombori-uti football pályán lesz. A „Ferencvárosi Torna Club“ minden egyes játékosra tökéletes labdajátékával rendelkezik és a csapat összjátéka oly bámulatos, hogy a tavaszi szezonban csak Anglia bajnokcsapata, a Manchester United bírta legyőzni, míg a többi eredményei a következők:

A Magyar Athletikai Club ellen győzött négyszer, Tőrekvés Sport Egylet ellen győzött kétszer, Magyar Testgyakorlók Köre (az ideai bajnokcsapat) ellen győzött egyszer-elegyszer eldöntetlen, Nemzeti Sport Club ellen győzött kétszer, ezeken kívül legyőzte Germániát (Bécs), Spártát (Prága), Rapidot (Bécs), Budapesti Athletikai Clubot, Ujpesti Torna Egyesületet, Budapesti Torna Clubot, Tipografia Athletikai Clubot.

A „Bácska“ vezetősége a közönség kényelmére sátorral állítat föl erre az alkalomra. A mérkőzést Mamuzsich Mihály fogja vezetni.

— **A Szabadkai Sport Egylet f. hó 6-án** tartotta meg a saját helyiségében (Gőzfürdő épület) évi rendes közgyűlését, amelyen a tagok igen nagy számmal jelentek meg. A választás egyhangú eredménye a következő: Elnök: dr. Mamuzsich Bódog. Alelnökök: Gaál Ferenc, dr. Farkas Sándor. Titkár: Ognyanov Szvetozár. Művezető: Molnár Jenő. Ellenőr: Lepadát Illés. Ugyész: dr. Varga György. Jegyző: Markovics György. Mérnök: Salamon Viktor. Orvos: dr. Novák József. Választmány: dr. Bölits József, dr. Manojlovics János, dr. Purgly Sándor, Sugár Béla, Ispánovics Mátyás, Ifkovics János, Karsai Valér, Fejes Péter, Manojlovics Dusan, Richter Nándor, ifj. Kelemen János, Pusztai Béla, Ring Vince, Sztantich Béla, Takács János, Vujkovics Pál, Vidákovics Pál, Havas Emil, Gönczöl Menyhért, Frank Gyula, Pudler Gyula, Kuluncsics Simon, dr. Pataky Antal, Kovács Lajos. Football o. vezető Frank Andor. Tennis vezető: Magyar Imre. Női osztály vezető: Regős Józsefné. Számvizsgálók: Szücs Jenő, Gombos Antal, Laszner József.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körömczy Ernő.

190

Santuzza pihenőt tartott.

— No és aztán? — kérde Margeritha.
— Igen, erre már Orestes átengedte fiát a mérnöknek, ki másnap reggel mindjárt kegyetlenül elverte a gyermeket. Az utlegről aztán is minden nap bőven kijutott neki. A szegény pára napról-napra fogyott, sorvadt. Orestes nem nézhette tovább ez embertelen kínzást s térdénállva könyörgött előtte, hogy kímélje egy kissé — de hasztalan. A mérnök csak azt hajtogatta egyre, hogy a fiu lusta dög, nem érdemel egyebet a verésnél. — S belepusztult szegény Margeritha! Oda van az én édes kis unokám!

A fiatal leány egyszeriben megfeledkezett a házasságról, szerencséről, minderről. Ujra egyszerű munkásnőnek érezte magát, ki ott, a terraseon ülve, folyton azt a nagy nyomort forgatja eszébe, melyben az a szegény, elgyötört gyermekesapat silylődik ott a bánya mélyén.

— De hát miért hagyják élni ezt az embert? — kiáltá elkésereedve.

Az öreg asszony fürkészve tekintett reá, aztán közelebb lépett hozzá s egy éles tört vont elő kebléből.

— Im! Ezt küldi Orestes.

Cornado Margeritha átvette a tört, s csókot nyomott rája s visszaadta ismét.

Végre eljött a menyegző előestéje is. A vőlegény szülei türelmetlenül várták fiuk érkezését. A napi munka befejezése után egyenesen haza fog sietni — úgy mondta, mikor reggel távozott. Csakhogy azt ugyan hiába várták. Mikor aztán egészen beesteledett, egy munkást küldtek ki érte, hogy kuttasson utána. Az rá is akadt pár kőhajlításnyira Girgentitől, a mint holtan feküdt ott az utszéli árokban.

Nosza keresték a gyilkost mindenfelé. Szigorú vizsgálatot tartottak a munkások között, de a tettesnek nem akadtak nyomára semmikép. Tanut hiába kerestek, mert a bányászok közt nem akadt csak egy is, ki pajtását elárulta volna.

Ekkor egyszerre csak Cornado Margeritha állt elő s Orestest, keresztanyjának, Santuzzának fiát, mint a tett elkövetőjét feladta a bíróságnál.

Megtette ezt, pedig tudván tudta, hogy saját ítéletét pecsételte meg azzal a csókkal melyet a kés pengéjére lehelt.

Azonban csakhamar keservesen megbánta tettét. Az önvád mardosó férgé ott rágódott szívében egyre.

Máshol taa nem is vették volna oly nagy vétekszámba árulását, de Siciliában az efféle nagyon elítélik. Az igazi siciliai inkább meghal, semhogy elveszítse saját vérért.

Cornado Margeritha ettől kezdve egy pillanatra sem talált nyugtot, a lelkiismeret boszuló lángja szünet nélkül égette, epesztette lelkét.

Pedig a közvélemény nem is sújtotta tulságosan, hisz tudták, hogy szerette a meggyilkoltat, de meg talán Santuzza is kegyetlenül bánt el vele. Senkisé dobott követ rá s csakoly szívélyesen üdvözölték most is az utcán, mint annakelőtte.

Ot azonban ez a változatlan rokonszenv sem csendesítette le. Szívében folyton ott sajgott az a fájó seb, melyet az önvád ütött rajta.

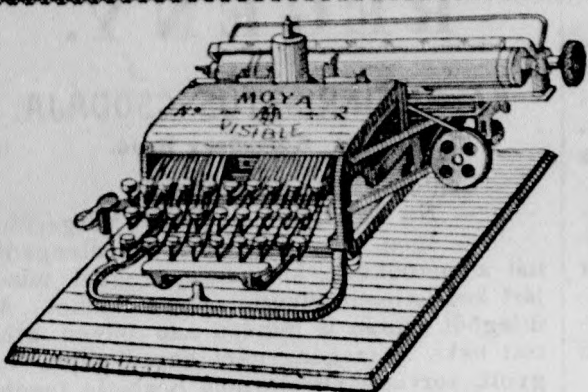
Orestest életfogytiglan tartó gályarabságra ítélték, Santuzza alig pár héttel utóbb elköltözött az élők közül. Margeritha még csak bocsánatot sem kérhetett tőlük, meg nem is követhette őket. (Folyt. köv.)

Utleirások, Kalauzok

Bäedeker, Grieben és Mayer-féle kiadásban kaphatók

HEUMANN MOR

könyvkereskedésében Szabadkán.

Már nem drága az írógép!

»Moyac« elsőrendű írógép csak 200 korona.

csekély részletfizetésre 20%-kal drágább. Látható irás, erős billentyűkkel, a legfinomabb angol acélból. Az angol ipar remeke. Mindenki egy napi gyakorlat után feltűnő gyorsan ír rajta. Irodáknak, hivataloknak, kereskedőknek stb. nélkülözhetetlen.

Kivánatra utazóink által eredetileg bemutatjuk. Kezelése egyszerű. Nem romlik. Három évi jótállás.

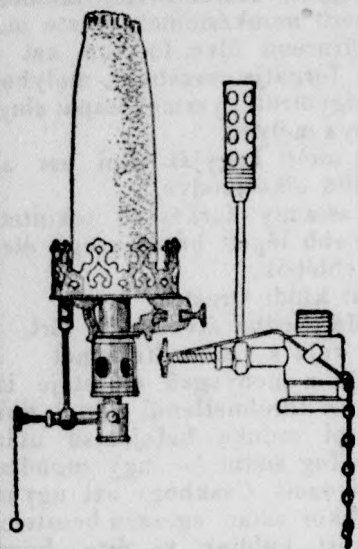
„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat“

írógép-osztálya

460-36-1

Budapest, VII., Dembinszky-utca 28-ik szám.

A gázlángok magától gyuladnak!

FIDIBUS villamos gázöngyújtó, mely a korona (Brenner) alá lesz srófolva és a kiálló gomb megnyomása, vagy magas helyen a lánccal meghuzása által azonnal gyújt. Óriási előnye, hogy nem a láng felett van, így a készülék nem ég ki soha, mert a gyújtó része a gyújtás után hideg marad.

Esztergályozott rézből 2.50 korona utánvét mellett küldi a

„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat“

Budapest, VII., Dembinszky-utca 28-ik szám.

Hat darab vételnél bérmentve.

461-36-1

7261/1908. tkv.

458-1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szabadkai Gazdák és Iparosok hitelintézete végrehajthatónak Pércsics Lukács végrehajtást szenvedő elleni 61 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék területén levő egy a végrehajtató cégnek 70 korona és jár. azaz ezennel csatlakozottnak kimondott Délvidéki Közgazdasági bank 15 korona, 106 korona és jár. és a Szabadkai Takarékpénztár és Népbank 140 korona és 116 korona és jár. iránti követelésének kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő Szabadka városban fekvő, a szabadkai 5047 sz. betétben A 7 3918 hrsz. a. foglalt Pércsics Lukács nevében álló II. kör, 1026. öi. számú lakóház és 97 négyszögöl udvarra 2400 korona kikiáltási árban és pedig a Pércsics Máténé szül. Polyákovic Sztána javára bekebelezett életfogytig tartó haszonélvezeti jog fenntartásával azonban azzal a feltétellel, hogy amennyiben a haszonélvezeti jog fenntartásával a vételárból a Szabadkai Takarékpénztár és Hitelintézet mint szövetkezet megelőző 960 korona követelése ki nem telne, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a kitiűzött határnapon a haszonélvezeti jog fenntartása nélkül újból fog elárvereztetni, a végrehajtási árverés elrendeltetett és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi szeptember hó 11. napján délelőtti 9 órakor a kir. törvényszék 22. szám alatti árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárnak 10 százalékát vagyis 240 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadka, 1908. évi június hó 20. napján.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Dr. Bakule, kir. tszéki bír.

Magyarádi bor!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy saját szüretelésű, tisztán kezelt valódi magyarádi (hegyi bor) fehér boralmat palackokban lefejtve árusítom.

Egy liter ára üveg nélkül 80 fillér. 50 vagy 100 palack vételnél ár- engedmény.

5 palackot házhoz szállítok.

A bor tisztaságáért és valódiságáért szavatolok. 456-5-3

Tisztelettel

Telefon 222.

Nojések Géza,

fűszerkereskedő.

Kitűnő siller borok olcsó árban!

A városi tűzoltó laktanyával szemben 446-30-7

SAROK TELEK

szabad kézből

ELADÓ.

Bővebb értesítést IV. kör, Juranics-utca 233. szám alatt.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.“

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás“ ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér. Kapható: kiadóhivatalunkban.

HIRDETÉSEKET

árszabályzat szerint felvesz a kiadóhivatal

SZABADKÁN,
Rákóczi-utca 20. sz.

és

FILOY JENŐ

papirkereskedő

Damjanich-utca 106. sz.

Izzadás ellen

Láb-, kéz-, hónalj-

Artalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, bűzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít.

Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

Kapható: Ifj. Ulás Antal gyógyszerárában Szabadkán.

416-28

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.